

UNIVERZITET U BEOGRADU
FAKULTET ZA SPECIJALNU
EDUKACIJU I REHABILITACIJU

UNIVERSITY OF BELGRADE
FACULTY OF SPECIAL EDUCATION
AND REHABILITATION

12.

MEĐUNARODNI
NAUČNI SKUP
„SPECIJALNA
EDUKACIJA I
REHABILITACIJA
DANAS”

12th

INTERNATIONAL
SCIENTIFIC
CONFERENCE
“SPECIAL
EDUCATION AND
REHABILITATION
TODAY”

ZBORNIK RADOVA

PROCEEDINGS

Beograd, Srbija
27-28. oktobar 2023.

Belgrade, Serbia
October 27-28th, 2023

UNIVERZITET U BEOGRADU – FAKULTET ZA
SPECIJALNU EDUKACIJU I REHABILITACIJU

UNIVERSITY OF BELGRADE – FACULTY OF
SPECIAL EDUCATION AND REHABILITATION

12. MEĐUNARODNI NAUČNI SKUP
SPECIJALNA EDUKACIJA I REHABILITACIJA DANAS
Beograd, 27–28. oktobar 2023. godine

Zbornik radova

12th INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
SPECIAL EDUCATION AND REHABILITATION TODAY
Belgrade, October, 27–28th, 2023

Proceedings

**12. MEĐUNARODNI NAUČNI SKUP
SPECIJALNA EDUKACIJA I REHABILITACIJA DANAS
Beograd, 27–28. oktobar 2023. godine
Zbornik radova**

**12th INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
SPECIAL EDUCATION AND REHABILITATION TODAY
Belgrade, October, 27–28th, 2023
Proceedings**

Izdavač / Publisher

Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju
University of Belgrade – Faculty of Special Education and Rehabilitation

Za izdavača / For publisher

Prof. dr Marina Šestić, dekan

Glavni i odgovorni urednik / Editor-in-chief

Prof. dr Svetlana Kaljača

Urednici / Editors

Prof. dr Ljubica Isaković
Prof. dr Sanja Ćopić
Prof. dr Marija Jelić
Doc. dr Bojana Drljan

Recenzenti / Reviewers

Prof. dr Tina Runjić
Sveučilište u Zagrebu, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, Hrvatska
Prof. dr Amela Teskeredžić
Univerzitet u Tuzli, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, Bosna i Hercegovina
Prof. dr Slobodanka Antić, prof. dr Milica Kovačević, doc. dr Nevena Ječmenica
Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Srbija

Lektura i korektura / Proofreading and correction

Dr Maja Ivanović
Maja Ivančević Otanjac

Dizajn i obrada teksta / Design and text processing

Biljana Krasić
Zoran Jovanković

Zbornik radova biće publikovan u elektronskom obliku / Proceedings will be
published in electronic format

Tiraž / Circulation: 200

ISBN 978-86-6203-174-7

Ministarstvo nauke, tehnološkog razvoja i inovacija Republike Srbije učestvovalo
je u sufinansiranju budžetskim sredstvima održavanje naučnog skupa (Ugovor o
sufinansiranju – evidencioni broj 451-03-1657/2023-03).

ZNAČAJ OBUKE OSOBLJA ZA PRIMENU INSTRUMENTATA PROCENE RIZIKA RECIDIVIZMA OSUĐENIH*

Vera Petrović**, Marija Maljković

Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Srbija

Uvod: Procena rizika recidivizma utiče na koncipiranje programa penalne rehabilitacije, bezbednost osoblja, drugih osuđenih, osoba koje posećuju zatvor, kao i društvene zajednice u koju se prestupnik najčešće vraća. Iako su razvojem instrumenata procene rizika recidivizma napravljeni veliki pomaci u odnosu na kliničku procenu, oni imaju određene manjkavosti, a primenom najboljih instrumenata, pod uslovom da procenu vrši obučeni službenik, može se očekivati tačnost od oko 70%.

Cilj: Cilj ovog rada je analiza dostupnih istraživanja, te isticanje značaja obuke osoblja za primenu instrumenata procene rizika recidivizma koji su u upotrebi sa zatvorskom populacijom.

Metode: Za potrebe uvida u relevantne naučne izvore, korišćena je pretraga elektronskih bibliografskih baza: KOBSON, Google Scholar, ResearchGate.

Rezultati: Analizom dostupnih radova utvrđeno je da je obuka ključna za uspešnu primenu dinamičkih instrumenata, te da je u direktnoj vezi sa pitaњem pouzdanosti procene. Pored početne, periodično treba vršiti i dodatne obuke osoblja, jer kontinuirana obuka smanjuje mogućnost da subjektivni stavovi imaju uticaj na procenu. Takođe, kontinuirana obuka omogućava da svi zaposleni na isti način razumeju kriterijume za procenu i da poseduju veštine za dosledno korišćenje instrumenta. Međutim, u praksi se neretko dešava da obuka osoblja izostane, te se sprovodi samo kada se u korektivnu praksu uvodi novi instrument. Posledica ovakve prakse je da pouzdanost opada, što doprinosi manjem poverenju u procenu. Rezultati istraživanja ukazuju da određen broj praktičara izražava sumnju u pouzdanost instrumenata. Razlog za to je činjenica da praktičari različito koriste instrument, jer nisu završili početnu ili dodatnu obuku i ne proverava se da li se instrument koristi na odgovarajući način. Tako se greške u proceni samo multiplikuju.

* Rad je proistekao iz projekta „Društvene devijacije, kriminal i problemi ponašanja: uzroci i društvena reakcija”, čiju je realizaciju podržalo Ministarstvo nauke, tehnološkog razvoja i inovacija Republike Srbije (ev. broj 451-03-47/2023-01/200096).

** verapetrovic@fasper.bg.ac.rs

Zaključak: *Sve navedeno ukazuje na značaj početne i periodične dodatne obuke osoblja. Takođe, na osnovu rezultata istraživanja zaključuje se da, ukoliko izostane adekvatna obuka osoblja, upotreba dinamičkih instrumenata se ne preporučuje.*

Ključne reči: *instrumenti procene, osuđeni, zatvor, obuka osoblja.*

UVOD

Sa porastom zatvorske populacije, a samim tim i težnje da se ograničena budžetska sredstva usmere na prestupnike kojima su najviše potrebne usluge tretmana i nadzora (Tärnhäll et al., 2023), zapaža se porast interesovanja za procenu rizika od recidivizma osuđenih koja se vrši instrumentima. Kako rezultati procene rizika usmeravaju veliki broj aktivnosti u zatvorskom sistemu, kao što su nivo nadzora i bezbednosti, koncipiranje i primena tretmana, davanje predloga o dodeli uslovnog otpusta i zapošljavanje određenog profila stručnjaka (Helmus & Quinsey, 2020; Lin et al., 2020; Olver et al., 2022; Ramos, 2021; Turner et al., 2013; Werth, 2019) ona (tj. procena) predstavlja ključni segment rada sa zatvorskom populacijom. Iz navedenog proizilazi i potreba da se instrumentima što tačnije proceni rizik od recidivizma jer greške dovode do niza problema u radu sa osuđeničkom populacijom, koji za posledicu mogu imati recidivizam. Tako pojedini autori (Austin, 2006; Duwe, 2019) kao ključni razlog neefektivnosti programa tretmana ističu pogrešnu procenu rizika od recidivizma. Postoji više razloga zašto dolazi do pogrešne procene, a jedan od njih je nedostatak obuke i iskustva osoblja koje vrši procenu (Casey et al., 2014; Rufino et al., 2011).

CILJ

Cilj ovog rada je analiza dostupnih istraživanja, te isticanje značaja obuke osoblja za primenu instrumenata procene rizika od recidivizma koji su u upotrebi sa zatvorskom populacijom.

METODE

Za potrebe uvida u relevantne naučne izvore korišćena je pretraga elektronskih bibliografskih baza: KOBSON, *Google Scholar*, *ResearchGate*.

REZULTATI

Iako se u literaturi nedvosmisleno ističe značaj obuke osoblja jer doprinosi sticanju znanja i veština za pravilno korišćenje instrumenata, te utiče na to da svi na isti način razumeju kriterijume i da poseduju veštine za dosledno korišćenje instrumenta

(Casey et al., 2014), mali broj studija se bavio ovom problematikom. Ipak, obuci je važno posvetiti pažnju jer može uticati na validnost i pouzdanost procene (Venner et al., 2021). Za korišćenje instrumenata druge generacije, koji se sastoje od malog broja statičkih faktora je potrebna minimalna obuka. Sa druge strane, obuka osoblja je ključna za primenu obimnijih instrumenata koji sadrže i dinamičke faktore (Simourd, 2004), a koji se danas dominantno koriste jer je teže postići minimalni nivo sporazuma ocenjivača. Ukoliko izostane adekvatna obuka, upotreba ovih instrumenata se ne preporučuje (Austin, 2006).

Pored početne obuke koja bi trebalo da se realizuje sa svakim novozaposlenim stručnim radnikom ili kada se u penalnu praksu uvodi novi instrument, neophodna je i tekuća obuka osoblja jer se na taj način minimizira tendencija praktičara da sistematski iskrivljuju rezultate procene (Casey et al., 2014). Međutim, u praksi se obuka najčešće vrši samo kada se uvodi novi instrument, a svi novozaposleni se obučavaju učenjem od starijeg osoblja (Latesa & Lovins, 2010).

Kako je obuka osoblja često marginalizovana, varijacije rezultata procene različitih procenjivača se pojačavaju (Haarsma et al., 2020; Simourd, 2004). U prilog navedenoj tvrdnji idu i rezultati studije Ostina i saradnika (Austin et al., 2003) u kojoj je ispitivana pouzdanost *Level of Service Inventory-Revised* (LSI-R) instrumenta u Pensilvaniji, na uzorku od 120 osuđenih, koji su procenjivani dva puta od strane dva različita obučena stručna radnika. Prilikom prve procene bilo je 73% visokorizičnih, 23% srednjerizičnih i 4% niskorizičnih osuđenih. U drugoj proceni je bilo 65% visokorizičnih, 28% srednjerizičnih i 7% niskorizičnih osuđenih. Apsolutna saglasnost u procenama je utvrđena u 71% slučajeva, a razlike su postojale u jednom nivou rizika. Apsolutna saglasnost prilikom procene pojedinačnih ajtema se kretala od 53 do 96%, a najdoslednije su ocenjeni faktori kojima se procenjuje kriminalna istorija. Pokazano je da je u 60% slučajeva razlika nastala jer se procena dva ispitivača značajno razlikuje, što ukazuje na to da su različiti nivoi rizika rezultat razlika u nekoliko faktora rizika. Dve godine kasnije, isti autori (Austin et al., 2003) sprovedli su drugu studiju, na uzorku od 156 osuđenih. Osoblje je dobilo dodatnu obuku za primenu instrumenta, a vreme između dve procene je skraćeno, te je tako apsolutna saglasnost ocenjivača povećana na 88%. Međutim, dinamički faktori, zbog svoje subjektivnosti, i dalje su ostali manje pouzdani. Rezultati ova dva istraživanja ukazuju da je moguće povećati pouzdanost ocenjivača ako se sprovede dodatna obuka osoblja (Austin et al., 2003). Ipak, ne treba zanemariti činjenicu da merenje pouzdanosti ubrzo nakon obuke može dati netačne rezultate jer je regresija prema proseku česta pojava, a kako vreme od obuke prolazi, osoblje teži da se vrati načinu procene koji je postojao pre obuke (Baird, 2009). Iz tog razloga je, pored početne, neophodna i tekuća obuka.

Značaj obuke osoblja se vidi i iz tvrdnji Penija i saradnika (Penny et al., 2014) koji ističu da stručni radnici koji nisu prošli obuku za primenu instrumenta ostvaruju niže ukupne rezultate od onih koji jesu. Međutim, po ovom pitanju postoje nekonzistentni rezultati, te drugi autori (Fitzgibbon, 2007) navode da nedostatak obuke i iskustva praktičara doprinosi da subjektivni stavovi imaju značajan uticaj prilikom procene, i da u je tom slučaju veća verovatnoća da će praktičari preceniti

rizik prestupnika. Na kraju ima i stanovišta (Reich et al., 2016) da osoblje i pre i posle obuke precenjuje rizik prestupnika, s tim da su nakon obuke rezultati značajno niži kod visokorizičnih i srednerizičnih prestupnika. Iako su nakon obuke procene za ove dve kategorije prestupnika bile precenjene, one su bile bliže stvarnim stopama.

Dodatno, nedostatak obuke utiče i na poverenje stručnjaka u instrumente. Robinson (Robinson, 2003) navodi da veliki deo stručnih radnika izražava sumnju u pouzdanost LSI-R instrumenta i smatra da u praksi nije uspeo da ostvari svoj potencijal. Kao razlog ističe da praktičari koriste različito instrument jer nisu imali nikakvu naknadnu obuku i zbog toga što se ne proverava se da li se instrument koristi na odgovarajući način. Tako se greške u proceni samo multiplikuju (Robinson, 2003). Takođe, navodi se da je nedostatak povratnih informacija destimulativni faktor za upotrebu instrumenta. U vezi sa napred navedenim, Bonta (Bonta, 2002) ističe da je korišćenje instrumenta procene upitno kada stručni radnik nije u mogućnosti da objasni kako se koristi instrument i da da empirijsku podršku za njega. Iz svega navedenog proizilazi da je potrebno kontinuirano nadgledati primenu instrumenta. Na taj način se može utvrditi da li je obuka dovoljna, ili je potrebno sprovesti dodatnu obuku (Casey et al., 2014).

U nedostatku obuke osoblja i karakteristike stručnjaka mogu imati značajan uticaj na rezultate procene, pa će tako (Fitzgibbon, 2007) žene češće istog prestupnika oceniti kao rizičnijeg u odnosu na muškarce, ali će i osobe sa kraćim radnim stažom proceniti osobu kao više rizičnu u odnosu na stručnjake koji imaju više godina radnog iskustva (Penny et al., 2014).

Ne treba zanemariti ni činjenicu da korišćenje instrumenata procene rizika od recidivizma zahteva značajno vreme za prikupljanje relevantnih informacija o prestupniku i popunjavanje prateće dokumentacije (Robinson, 2003). Tako instrumenti ne povećavaju veštine praktičara, već doprinose birokratskoj složenosti postupka (Fitzgibbon, 2007). Paralelno sa tim, pojedini praktičari smatraju da su instrumenti manje pouzdani od kliničkih procena jer su dizajnirani na osnovu podataka koji su dobijeni na grupama prestupnika, te ne daju precizne prognoze u pogledu rizika pojedinca (Robinson, 2003). U Kalifornijskoj agenciji za uslovnu slobodu, osoblje je instrumente smatralo sumnjivim i netačnim i pronalazilo načine da u procene inkorporira subjektivno mišljenje (Werth, 2019). Neki stručnjaci izbegavaju primenu instrumenata ili, sa druge strane, koriste instrumente, ali prilagođavaju rezultate da bi proizveli procenu koja se podudara sa njihovim mišljenjem o prestupniku (Miller & Maloney, 2013; Werth, 2019a). Dodatno, stručni radnici informacije o riziku retko koriste za formulaciju planova tretmana, te prestupnici koji se nalaze u različitim kategorijama rizika često dobijaju isti intenzitet tretmana. Jedan od razloga za navedenu situaciju je nepoverenje u instrumente, pri čemu se prestupniku dodeljuje viši nivo nadzora i tretmana (Reich et al., 2016). I drugi autori (Viglione et al., 2015) ističu da službenici neretko donose odluke koje odstupaju od rezultata procene i često traže restriktivniji nadzor i tretman, odnosno ciljaju potrebe koje nisu procenjene kod konkretnog pojedinca. Istraživanje (Miller & Maloney, 2013) realizovano u SAD tokom 2011. godine sa 1087 ispitanika ukazuje da zaposleni u zatvorima često traže restriktivniji nadzor od onog koji nameće rezultat procene, ali i tretmanom ciljaju

potrebe koje ne postoje kod prestupnika. Ređe se dešava da službenici zahtevaju niži nivo nadzora u odnosu na rezultate procene, ili da tretman ne usmere na procenjene potrebe. Međutim, bilo je i situacija da su službenici potpuno ignorisali rezultate procene prilikom donošenja odluka (Miller & Maloney, 2013).

Bez obzira na nivo obuke i iskustva, kao i probleme sa kojima se suočavaju tokom rada na proceni rizika od recidivizma pojedini stručnjaci ističu i pozitivne stavove prema primeni instrumenata. Tako Robinson (Robinson, 2003) ističe stavove praktičara prema LSI-R instrumentu za koji navode da im njegova primenadaje osećaj sigurnosti, posebno kada je reč o prestupnicima visokog rizika jer im omogućava donošenje odluka koje je lako odbraniti. Slične stavove navode i drugi autori (Hannah-Moffat et al., 2009), ističući da stručni radnici korisnost instrumenata, pre svega, vide u ličnoj zaštiti jer odluke koje se donose postaju lako odbranjive uz ublažavanje dela odgovornosti koju treba da preuzmu. Tako praktičari mogu da izbegnu krivicu za odluke koje mogu imati štetne posledice po društvo, ali i da izbegnu odgovornost za donošenje nepopularnih odluka (Hartmann & Wenzelburger, 2021).

ZAKLJUČAK

Iako je nedovoljno istražena tema, dosadašnja iskustva i stavovi stručnih radnika nedvosmisleno ukazuju da obuka osoblja za primenu instrumenata procene rizika od recidivizma sa zatvorskom populacijom ima visok prioritet u penalnoj praksi. Od suštinske su važnosti kako početna obuka, tako i periodične dodatne obuke osoblja. U tom smislu je, pre svega, neophodno stvoriti lokalne kapacitete za dugoročnu primenu obuke osoblja. Na taj način se ostvaruju uštede, i to, pre svega, identifikovanjem niskorizičnih prestupnika, koji bivaju isključeni iz intenzivnih i skupih programa tretmana. Paralelno sa tim, zaštita javnosti se povećava jer su visokorizični prestupnici identifikovani i podvrgnuti adekvatnim tretmanima, što može uticati na redukciju rizika od recidivizma (Latesa & Lovins, 2010).

LITERATURA

- Austin, J. (2006). How Much Risk Can We Take: The Misuse of Risk Assessment in Corrections. *Federal Probation*, 70(2), 58-63.
- Austin, J., Coleman, D., Peyton, J., & Johnson, K.D. (2003). *Reliability and validity study of the LSI-R risk assessment instrument*. The Institute on Crime, Justice and Corrections at The George Washington University.
- Baird, C. (2009). *A question of evidence: A critique of risk assessment models used in the justice system*. National Council on Crime and Delinquency.
- Bonta, J. (2002). Offender Risk Assessment: Guidelines for Selection and Use. *Criminal Justice and Behavior*, 29(4), 355-379. <https://doi.org/10.1177/02F0093854802029004002>
- Casey, P. M., Elek, J. K., Warren, R. K., Cheesman, F., Kleiman, M., & Ostrom, B. (2014). *Offender risk & needs assessment instruments: A primer for courts*. National Center for State Courts.

- Duwe, G. (2019). Better Practices in the Development and Validation of Recidivism Risk Assessments: The Minnesota Sex Offender Screening Tool-4. *Criminal Justice Policy Review*, 30(4), 538-564. <https://doi.org/10.1177%2F0887403417718608>
- Fitzgibbon, D. W. M. (2007). Risk Analysis and the New Practitioner: Myth or Reality?. *Punishment & Society*, 9(1), 87-97. <https://doi.org/10.1177%2F1462474507070554>
- Haarsma, G., Davenport, S., White, D. C., Ormachea, P. A., Sheena, E., & Eagleman, D. M. (2020). Assessing risk among correctional community probation populations: predicting reoffense with mobile neurocognitive assessment software. *Frontiers in Psychology*, 10, 2926. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.02926>
- Hannah-Moffat, K., Maurutto, P., & Turnbull, S. (2009). Negotiated Risk: Actuarial Illusions and Discretion in Probation. *Canadian Journal of Law and Society/ La Revue Canadienne Droit et Société*, 24(3), 391-409. <https://doi.org/10.1017/S0829320100010097>
- Hartmann, K., & Wenzelburger, G. (2021). Uncertainty, Risk and the Use of Algorithms in Policy Decisions: A Case Study on Criminal Justice in the USA. *Policy Sciences*, 54(2), 269-287. <https://doi.org/10.1007/s11077-020-09414-y>
- Helmus, L. M., & Quinsey, V. L. (2020). Predicting violent reoffending with the VRAG-R: Overview, controversies, and future directions for Actuarial Risk Scales. In J. S. Wormith, L. A. Craig, & T. E. Hogue (Eds.), *The Wiley handbook of what works in violence risk management: Theory, research, and practice* (pp. 119-144). Wiley Blackwell. <https://doi.org/10.1002/9781119315933.ch6>
- Latessa, E. J., & Lovins, B. (2010). The role of offender risk assessment: A policy maker guide. *Victims and Offenders*, 5(3), 203-219. <https://doi.org/10.1080/15564886.2010.485900>
- Lin, Z. J., Jung, J., Goel, S., & Skeem, J. (2020). The limits of human predictions of recidivism. *Science advances*, 6(7), eaaz0652. <https://doi.org/10.1126/sciadv.aaz0652>
- Miller, J., & Maloney, C. (2013). Practitioner compliance with risk/needs assessment tools: A theoretical and empirical assessment. *Criminal Justice and Behavior*, 40(7), 716-736. <https://doi.org/10.1177/0093854812468883>
- Olver, M. E., Mundt, J. C., Hogan, N. R., Coupland, R. B. A., Eggert, J. E., Higgs, T., Lewis, K., Cortoni, F., Gordon, A., Morgan, P. J., & Wong, S. C. P. (2022). Assessing Dynamic Violence Risk: Common Language Risk Levels and Recidivism Rates for the Violence Risk Scale. *Psychological Assessment*, 34(6), 528-545. <https://doi.org/10.1037/pas0001116>
- Penney, S. R., McMaster, R., & Wilkie, T. (2014). Multirater reliability of the historical, clinical, and risk management-20. *Assessment*, 21(1), 15-27. <https://doi.org/10.1177/1073191113514107>
- Ramos, S. Y. (2021). *Three Essays on Risk Assessment Instrument Policies Across State Criminal Justice Systems* [Doctoral dissertation, The University of North Carolina at Chapel Hill]. <https://cdr.lib.unc.edu/concern/dissertations/kw52jh639?locale=en>
- Reich, W. A., Picard-Fritsche, S., Rempel, M., & Farley, E. J. (2016). Treatment modality, failure, and re-arrest: A test of the risk principle with substance-abusing criminal defendants. *Journal of Drug Issues*, 46(3), 234-246. <http://dx.doi.org/10.1177/0022042616638490>
- Robinson, G. (2003). Implementing OASys: Lessons from research into LSI-R and ACE. *Probation Journal*, 50(1), 30-40. <http://dx.doi.org/10.1177/0264550503501001>

- Rufino, K. A., Boccaccini, M. T., & Guy, L. S. (2011). Scoring subjectivity and item performance on measures used to assess violence risk: The PCL-R and HCR-20 as exemplars. *Assessment, 18*(4), 453-463. <https://doi.org/10.1177%2F1073191110378482>
- Simourd, D. J. (2004). Use of dynamic risk/need assessment instruments among long-term incarcerated offenders. *Criminal Justice and Behavior, 31*(3), 306-323. <https://doi.org/10.1177%2F0093854803262507>
- Tärnhäll, A., Björk, J., Wallinius, M., Gustafsson, P., & Hofvander, B. (2023). Offending trajectories in violent offenders: criminal history and early life risk factors. *International journal of offender therapy and comparative criminology, 67*(2-3), 270-290. <https://doi.org/10.1177/0306624x221086565>
- Turner, S., Hess, J., Bradstreet, C., Chapman, S., & Murphy, A. (2013). *Development of the California Static Risk Assessment (CSRA): Recidivism risk prediction in the California Department of Corrections and Rehabilitation*. University of California, Center for Evidence-Based Corrections. <https://cpb-us-e2.wpmucdn.com/sites.uci.edu/dist/0/1149/files/2013/12/Development-of-the-CSRA-Recidivism-Risk-Prediction-in-the-CDCR.pdf>
- Venner, S., Sivasubramaniam, D., Luebbers, S., & Shepherd, S. M. (2021). Cross-Cultural Reliability and Rater Bias in Forensic Risk Assessment: A Review of the Literature. *Psychology, Crime & Law, 27*(2), 105-121. <http://dx.doi.org/10.1080/1068316X.2020.1775829>
- Viglione, J., & Taxman, F. S. (2018). Low Risk Offenders Under Probation Supervision: Risk Management and the Risk-Needs-Responsivity Framework. *Criminal Justice and Behavior, 45*(12), 1809-1831. <https://doi.org/10.1177/0093854818790299>
- Werth, R. (2019). Theorizing the Performative Effects of Penal Risk Technologies: (Re)producing the Subject Who Must Be Dangerous. *Social & Legal Studies, 28*(3), 327-348. <https://doi.org/10.1177%2F0964663918773542>
- Werth, R. (2019a). Risk and Punishment: The Recent History and Uncertain Future of Actuarial, Algorithmic, and “Evidence-Based” Penal Techniques. *Sociology Compass, 13*(2), 1-19. <https://doi.org/10.1111/soc4.12659>

THE IMPORTANCE OF STAFF TRAINING FOR THE APPLICATION OF RECIDIVISM RISK ASSESSMENTS OF THE CONVICTED*

Vera Petrović, Marija Maljković

University of Belgrade – Faculty of Special Education and Rehabilitation, Serbia

Introduction: *Recidivism risk assessment affects the design of penal rehabilitation programs, staff safety, other convicts, persons visiting the prison, as well as the social community to which the offender most often returns. Although the development of recidivism risk assessment instruments has made great progress compared to clinical assessment, they have certain shortcomings, and by applying the best instruments, provided that the assessment is performed by a trained officer, an accuracy of around 70% can be expected.*

* This paper is part of the project “Social Deviance, Crime, and Behavioral Problems: Causes and Social Response” supported by the Ministry of Science, Technological Development and Innovation of the Republic of Serbia (No. 451-03-47/2023-01/ 200096)

Aim: *The aim of this paper is to analyze the available research, and highlight the importance of staff training for the application of recidivism risk assessment instruments which are used on prison population.*

Methods: *For the purpose of gaining an insight into relevant scientific sources, the following electronic bibliographical data bases were searched: KOBSON, Google Scholar, ResearchGate.*

Results: *The analysis of the available papers found that training is key to the successful application of dynamic instruments, and that it is directly related to the issue of assessment reliability. In addition to the initial training, additional staff training should be carried out periodically, because continuous training reduces the possibility that subjective attitudes have an impact on the assessment. Also, continuous training allows all employees to understand the assessment criteria in the same way and to have the skills to use the instrument consistently. However, in practice, it often happens that staff training is missing, and it is carried out only when a new instrument is introduced into the corrective practice. The consequence of this practice is that reliability decreases, which contributes to less confidence in the assessment. The research results indicate that a certain number of practitioners express doubts about the reliability of the instruments. The reason for this is the fact that practitioners use the instrument differently, because they have not completed initial or additional training and it is not checked whether the instrument is used in an appropriate way. Thus, errors in assessment only multiply.*

Conclusion: *All of the above points to the importance of initial and periodic additional training of staff. Also, based on the results of the research, it is concluded that if there is no adequate training of the staff, the use of dynamic instruments is not recommended.*

Keywords: *assessment instruments, convict, prison, staff training*